

Judikatūras krājums

Lieta C-229/14

Ender Balkaya
pret

Kiesel Abbruch- und Recycling Technik GmbH

(*Arbeitsgericht Verden* lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Direktīva 98/59/EK — 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts — Kolektīvā atlaišana — “Darba ņēmēja” jēdziens — Kapitālsabiedrības valdes loceklis — Persona, kas strādā mācību un profesionālās reintegrācijas pasākumā un saņem valsts atbalstu mācībām, bet nesaņem atalgojumu no darba devēja

Kopsavilkums – Tiesas (pirmā palāta) 2015. gada 9. jūlija spriedums

1. *Sociālā politika — Tiesību aktu tuvināšana — Kolektīvā atlaišana — Direktīva 98/59 — Piemērošanas joma — “Darba ņēmēja” jēdziens — Autonoma un vienveidīga interpretācija*

(Padomes Direktīvas 98/59 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts)

2. *Sociālā politika — Tiesību aktu tuvināšana — Kolektīvā atlaišana — Direktīva 98/59 — Piemērošanas joma — Nodarbināto darbinieku sliekšņu aprēķināšana — Valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru minētajā aprēķinā netiek iekļauts kapitālsabiedrības valdes loceklis — Nepieļaujamība*

(Padomes Direktīvas 98/59 preambulas 2. apsvēruma un 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts)

3. *Sociālā politika — Tiesību aktu tuvināšana — Kolektīvā atlaišana — Direktīva 98/59 — Piemērošanas joma — “Darba ņēmēja” jēdziens — Praktikants, kas uzņēmumā veic praktisku darbu — Iekļaušana*

(Padomes Direktīvas 98/59 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts)

1. Skat. nolēmuma tekstu.

(sal. ar 33., 34., 36. un 37. punktu)

2. Direktīvas 98/59 par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kolektīvo atlaišanu 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj valsts tiesisko regulējumu vai praksi, saskaņā ar kuru, aprēķinot šajā tiesību normā paredzēto nodarbināto darba ņēmēju skaitu, netiek ņemts vērā kapitālsabiedrības valdes loceklis, kurš savus pienākumus pilda citas šīs sabiedrības institūcijas vadībā un uzraudzībā, par pienākumu izpildi saņem atalgojumu un kuram pašam nepieder šīs sabiedrības kapitāldaļas.

Šajā ziņā fakts, ka personai ir kapitālsabiedrības valdes locekļa statuss pats par sevi neizslēdz, ka šī persona atrodas pakļautības attiecībās ar šo sabiedrību. Ir jāpārbauda apstākļi, kādos šis valdes loceklis ticis pieņemts darbā, viņam uzticēto funkciju raksturs, ietvars, kādā tās tika īstenotas, viņa pilnvarojumu apjoms un kontrole, kādai viņš ir pakļauts sabiedrībā, kā arī apstākļi, kādos viņš var tikt atsaukts. Lai arī šādam kapitālsabiedrības valdes loceklim ir rīcības brīvība attiecībā uz savu uzdevumu izpildi, kas katrā ziņā valsts tiesību izpratnē pārsniedz tāda darba ņēmēja rīcības brīvību, kuram darba devējs var detalizēti noteikt uzdevumus, kas tam jāveic, un veidu, kādā tie ir izpildāmi, tomēr nemainīgs paliek fakts, ka viņš atrodas pakļautības attiecībās ar šo sabiedrību.

Turklāt šādu interpretāciju apstiprina Direktīvas 98/59 mērķis, kas saskaņā ar tās preambulas 2. apsvērumu ir vērstas uz darba ņēmēju aizsardzības stiprināšanu kolektīvās atlaišanas gadījumos. Atbilstoši šim mērķim nevar šauri definēt jēdzienus, kas nosaka minētās direktīvas piemērošanas jomu, tostarp “darba ņēmēja” jēdzienu, kas ir noteikts šīs direktīvas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

Visbeidzot, valsts tiesiskais regulējums vai prakse, saskaņā ar kuru kapitālsabiedrības valdes locekļi netiek ņemti vērā, veicot Direktīvas 98/59 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētā nodarbināto darba ņēmēju skaita aprēķinu, pēc rakstura ietekmē ne tikai šiem locekļiem ar direktīvu piešķirto aizsardzību, bet galvenokārt liedz visiem darba ņēmējiem, kas nodarbināti noteiktos uzņēmumos, kuros parasti ir vairāk nekā 20 darbinieki, tiesības, kas viņiem izriet no šīs direktīvas, un tādējādi aizskar pašas direktīvas lietderīgo iedarbību.

(sal. ar 38., 41., 44., 47., 48. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

3. Direktīvas 98/59 par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kolektīvo atlaišanu 1. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka persona, kas uzņēmumā prakses ietvaros veic praktisku darbu, nesaņemot no darba devēja atalgojumu, bet no valsts iestādes, kuras uzdevums ir nodarbinātības veicināšana, saņem finanšu atbalstu par šādu minētās iestādes atzītu darbu, lai iegūtu vai padziļinātu zināšanas vai apgūtu profesionālās mācības, ir uzskatāma par personu, kurai ir darba ņēmēja statuss minētā noteikuma izpratnē.

Pirmkārt, darba ņēmēja jēdziens Savienības tiesībās attiecas arī uz personām, kas apgūst sagatavošanās praksi vai pavada mācību laikposmus kādā profesijā, ko var uzskatīt par praktiskas sagatavošanās sastāvdaļām saistībā ar darbu attiecīgajā profesijā, ja vien šie laikposmi tiek pavadīti reāla un faktiskā algota darba apstākļos darba devēja labā un vadībā.

Otrkārt, nedz valsts tiesībās darba tiesisko attiecību juridiskais konteksts, kuru ietvaros tiek apgūtas profesionālās mācības vai prakse, nedz ieinteresētās personas atalgošanai piesaistīto līdzekļu izcelsme un, īpaši, šīs personas finansēšana no valsts subsidijām nevar radīt nekādas sekas attiecībā uz personas atzīšanu vai neatzīšanu par darba ņēmēju.

(sal. ar 50.–52. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)